

Sygn. akt **IX C 428/14**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lutego 2017r.

Sąd Rejonowy w Słupsku IX Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR Elżbieta Sawko

Protokolant: Łukasz Jędrzejewski

po rozpoznaniu w dniu 13 lutego 2017 roku

na rozprawie

sprawy z powództwa **(...) Spółki z o.o. w K.**

przeciwko **A. M.**

o zapłatę

1. Oddała powództwo.
2. Zasądza od powoda (...) Spółki z o.o. w K. na rzecz pozwanego A. M. kwotę 2.417,00 (dwa tysiące czterysta siedemnaście 00/100) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt **IX C 428/14**

UZASADNIENIE

Powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. wniósł o zasądzenie od pozwanego A. M. kwoty 30.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 16 maja 2014r. do dnia zapłaty. Nadto powód domagał się zasądzenia od pozwanego kosztów procesu.

W uzasadnieniu żądania wywodził, iż w przeszłości był pracodawcą pozwanego. Strony po ustaniu stosunku pracy w celu unormowania wzajemnych relacji zawarły w dniu 1 marca 2011r. porozumienie, w którym pozwany zobowiązał się do niepodejmowania działań naruszających interesy powoda, w tym do nierozpowszechniania informacji mogących zaszkodzić wizerunkowi bądź interesowi powoda, do zwrotu laptopa firmowego w terminie do 11.03.2011r., jak również do niewystępowania przeciwko powodowi z roszczeniami innymi aniżeli określone treścią porozumienia, pod rygorem zapłaty kary umownej w wysokości 100.000 zł. Z uwagi na to, że pozwany naruszył postanowienia tej umowy w ten sposób, że wytoczył przeciwko powodowi szereg spraw sądowych, zwrócił po terminie laptop firmowy z wyczyszczonym dyskiem twardym, co naraziło powoda na powstanie szkody związanej z utratą danych oraz występował w kilku procesach w charakterze świadka składając zeznania, które spowodowały wydanie niekorzystnego dla powoda wyroku, czym naruszył interes powodowej Spółki, powód dochodzi od pozwanego części kary umownej zastrzegając możliwość złożenia w dalszym okresie powództwa obejmującego pozostałą część roszczenia. Jednocześnie powód wywodził, iż pozwany zawezwany do próby ugodowej nie stawił się na posiedzenie sądowe.

Pozwany A. M. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany zgłosił zarzut nieprecyzyjnego określenia kary umownej wskazując, iż została ona zastrzeżona w sposób uniemożliwiający jej zastosowanie poprzez brak jednoznacznego określenia, w jakich okolicznościach i kogo miałyby obciążać. Pozwany podniósł także, iż nie dopuścił się wskazanych w pozwie nieprawidłowości ani nie naruszył klauzuli poufności, gdyż nigdy nikomu nie ujawnił faktu zawarcia porozumienia między stronami.

Pozwany zgłosił także zarzut bezzasadności roszczenia, który uzasadnił tym, że nie podejmował działań naruszających interesy powoda oraz że takowym działaniem nie może być składanie zgodnych z prawdą zeznań w charakterze świadka. W ocenie pozwanego dochodzone roszczenie nie ma także podstawy prawnej, gdyż postanowienie, na mocy którego strony zobowiązały się do niewystępowania przeciwko sobie z roszczeniami innymi niż wymienione w porozumieniu nie zostało obwarowane żadną sankcją w przypadku jego naruszenia. Termin zwrotu laptopa służbowego został zmieniony w drodze ustnego porozumienia stron, zaś wszystkie dane na nim przechowywane były zapisane także na serwerze powódki. Na koniec pozwany podniósł zarzut rażącego zawyżenia roszczenia, albowiem nie zostały przedstawione okoliczności, które pozwalałyby na przyjęcie, że rozmiar naruszeń uzasadnia naliczenie kary umownej w kwocie 30.000 zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwanego A. M. łączył z powodem (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. kontrakt menedżerskiego w okresie od 1 lutego 2008r. do 31 sierpnia 2010r. Kontrakt ten został rozwiązany na zasadzie porozumienia stron.

dowód: porozumienie z dnia 28.09.2010r. – k. 10;

W dniu 1 marca 2011r. powód i jego małżonka J. M. zawarli z pozwanym oraz z M. S. porozumienie objęte klauzulą poufności obejmującą fakt zawarcia porozumienia i jego treść (§ 4). Porozumienie to dotyczyło między innymi sposobu zapłaty przez powoda na rzecz pozwanego kwot z tytułu wyfakturowanych usług świadczonych przez pozwanego na rzecz powoda (§ 2 i § 3). Strony zobowiązały się do podjęcia wszelkich działań celem pomyślnego dla powoda rozstrzygnięcia sporu sądowego przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.. Strony zobowiązały się nadto do niepodejmowania żadnych działań naruszających interes powoda, w tym do nierozpowszechniania informacji mogących zaszkodzić wizerunkowi bądź interesowi powoda. W przypadku wygzekwowania przez powoda roszczeń wobec (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. miała zostać wypłacona pozwanemu kwota wynikająca z porozumienia z dnia 28.09.2010r. Pozwany zobowiązał się do zwrotu laptopa firmowego w terminie 11.03.2011r. (§ 5). W przypadku naruszenia przez strony klauzuli opisanej w § 4 i 5 osoba ujawniająca informację miała zapłacić na rzecz powoda kwotę 100.000 zł tytułem kary umownej (§ 6). Strony zobowiązały się do niewystępowania przeciwko sobie z roszczeniami innymi niż wymienione w § 1, § 2 i § 6 porozumienia (§ 7).

dowód : porozumienie z dnia 1 marca 2011r. – k. 11

Powyższe porozumienie zawarte zostało przede wszystkim w celu zabezpieczenia spłaty kredytu zaciągniętego przez pozwanego A. M. na rzecz M. S. –wspólnika powodowej spółki pełniącego w niej jednocześnie funkcję Prezesa zarządu. Klauzula zakazująca podejmowania działań naruszających interes powoda, w tym zakazująca rozpowszechniania informacji dotyczyła informacji mogących zaszkodzić wygraniu sprawy prowadzonej przez powodową spółkę z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W..

dowód: zeznania świadka J. M. – k. 117, 118 akt

Strony ustnie ustaliły, że laptop zostanie zwrócony w późniejszym terminie. Pozwany zwrócił powodowi laptop służbowy w dniu 22.03.2011r. Komputer był po formatowaniu dysków, nie zawierał danych użytkownika, był sprawny. Dane powodowej spółki były archiwizowane. Archiwizacja dotyczyła programów faktorujących. Na serwerze

były przechowywane dane pracowników niższego szczebla powodowej spółki. Dane pozwanego były za jego zgodą archiwizowane na jego komputerze oraz na jego dysku zewnętrznym raz na dwa miesiące.

bezsporne, nadto dowód: protokół przekazania – k. 13, zeznania świadka K. H. – k. 174

Powód wygrał proces prowadzony przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. oraz otrzymał z tego tytułu od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. należność w wysokości około 2.000.000 zł.

bezsporne

Pozwany wystąpił do przed Sądu Rejonowego w Koszalinie z pozwem przeciwko powodowej spółce o zapłatę kwoty 11.407 zł tytułem wynagrodzenia za miesiąc lipiec 2010 r. oraz sierpień 2010r. wynikającej z porozumienia zawartego między stronami dnia 28.09.2010r. i uzyskał korzystny dla siebie prawomocny wyrok.

dowód: pozew o zapłatę – k. 2, 3, wyrok Sądu Rejonowego w Koszalinie z dnia 23.06.2014r. sygn. akt V GC 347/14 – k. 52 akt sprawy V GC 347/14 Sądu Rejonowego w Koszalinie

Pozwany z racji funkcji dyrektora pełnionej w pozwanej spółce składał zeznania w charakterze świadka w różnych procesach prowadzonych przeciwko powodowej spółce przez jej byłych pracowników.

bezsporne, nadto dowód: zeznania J. M. – k. 117

Sąd zważył:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powód domagał się zasądzenia od pozwanego na swoją rzecz części kary umownej przewidzianej w łączącym strony porozumieniu z dnia 1 marca 2011 roku.

Pozwany nie kwestionował faktu zawarcia powyższego porozumienia. Spór między stronami sprowadzał się do tego, czy pozwany naruszył postanowienia umowy skutkujące zastosowaniem wobec niego kary umownej, albowiem strony odmiennie interpretowały jego treść.

W myśl treści art. 353¹ k.c. strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego.

Zawarta przez strony umowa cywilno-prawna, nazwana „porozumieniem” zawierała elementy swoistego uznania długu oraz elementy właściwe dla umowy o zakazie konkurencji po ustaniu stosunku pracy przewidzianej w art. 101² Kodeksu pracy, zawieranej z pracownikiem mającym dostęp do szczególnie ważnych informacji, których ujawnienie mogłoby narazić pracodawcę na szkodę.

Zważywszy na wyrażoną w art. 353¹ k.c. zasadę swobody umów nie budzi wątpliwości Sądu, iż strony niniejszego postępowania mogły zawrzeć tego typu porozumienie również po rozwiązaniu kontraktu menedżerskiego z pozwany, tak by wykluczyć przepływ poufnych informacji. Nie można przy tym zaklasyfikować takich porozumień jako sprzeciwiających się właściwości stosunku czy ustawie.

Rzecz Sądu było ustalenie, czy pozwany istotnie naruszył postanowienia tej umowy. Powyższe wymagało z kolei ustalenia, czego konkretnie dotyczyły przewidziane w porozumieniu nakazy i zakazy. Na tym tle istniał bowiem między stronami spór.

Zgodnie z treścią art. 65 § 2 kc przy interpretowaniu postanowień umownych należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu.

W postępowaniu cywilnym ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.), a zatem ciężar wykazania prawdziwości swoich twierdzeń spoczywał w niniejszym procesie na powodzie.

Powód zawnioskował o przeprowadzenie dowodu z dokumentów załączonych do pozwu oraz z przesłuchania w charakterze strony M. S. – Prezesa zarządu powodowej spółki. Ponieważ strona przeciwna nie kwestionowała formy ani treści złożonych dokumentów, Sąd oparł na nich swe ustalenia faktyczne. Sąd pominął natomiast dowód z przesłuchania stron na podstawie art. 302 § 1 kpc, albowiem M. S. – Prezes zarządu powodowej spółki bez usprawiedliwienia nie stawiał się na rozprawę w dniu 13.02.2017r.

W oparciu o zebrany w sprawie materiał dowodowy, w tym zeznania świadka J. M., żony pozwanego, będącej także stroną przedmiotowego porozumienia Sąd ustalił, że celem niniejszego porozumienia było zabezpieczenie spłaty kredytu zaciągniętego przez pozwanego, z którego środki zostały przekazane następnie M. S. – prezesowi zarządu powodowej spółki oraz zabezpieczenie zapłaty zaległego wynagrodzenia należnego pozwanemu od powodowej spółki.

Jeśli chodzi o klauzulę umowną dotyczącą zakazu podejmowania przez strony działań naruszających interes powoda, w tym rozpowszechniania informacji mogących zaszkodzić wizerunkowi bądź interesowi spółki, to niewątpliwie miała ona na celu ochronę powodowej spółki przed ujawnieniem przez pozwanego lub jego małżonkę informacji mogących zaszkodzić powodowej spółce w procesie przeciwko (...) sp. z o.o. w W.. W tym miejscu podkreślenia wymaga, iż pozwanego łączył z powodem kontrakt menedżerski, i z racji pełnionej funkcji dyrektora w pozwanej spółce pozwany posiadał wiadomości, których ujawnienie w procesie przeciwko (...) sp. z o.o. w W. mogło zaszkodzić interesom majątkowym powodowej spółki.

Potwierdzenie powyższej okoliczności stanowi treść § 5 ust. 1 porozumienia, zgodnie z którym strony zobowiązały się do podjęcia wszelkich działań celem pomyślnego dla (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. rozstrzygnięcia sporu sądowego przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W..

Z kolei treść § 5 ust. 3 porozumienia uzależniała wypłatę świadczeń należnych pozwanemu od powodowej spółki od możliwości ich wcześniejszego wyegzekwowania przez powodową spółkę od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W., co miało dodatkowo motywować strony porozumienia do wywiązania się z postanowień umownych – w szczególności do zachowania poufności co do wiadomości dotyczących sporu z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W..

W świetle powyższego uznać należy, iż porozumienie zawarte zostało w ściśle określonym celu polegającym na ochronie interesów powoda w związku z toczącym się procesem z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W., zaś jedynie nieprecyzyjność zapisów umownych pozwalała na subiektywne interpretowanie przez powoda klauzuli poufności jako rozciągającej się na całokształt stosunków stron.

W tym kontekście w ocenie Sądu powód nie wykazał, by pozwany naruszył powyższe ustalenia, tj. by w toku procesu prowadzonego przez powodową spółkę przeciwko (...) sp. z o.o. w W. ujawnił on informacje działające na niekorzyść powodowej spółki.

Za działanie naruszające postanowienia umowne nie można uznać natomiast wystąpienia przez pozwanego przeciwko powodowej spółce z pozwem o zapłatę wynagrodzenia za świadczoną na rzecz powoda pracę. Z treści przedmiotowego porozumienia wynikało, że pozwany otrzyma zaległe wynagrodzenie, tj. kwotę wynikającą z porozumienia zawartego między stronami dnia 28.09.2010r. w przypadku wyegzekwowania przez powoda roszczeń wobec (...) sp. z o.o. w W..

Tymczasem bezsporną pozostawała okoliczność, iż powód uzyskał korzystny dla siebie wyrok w procesie przeciwko (...) sp. z o.o. w W. oraz że otrzymał z tego tytułu kwotę około 2.000.000 zł. Tym samym ziszczył się przewidziany w porozumieniu warunek, od którego uzależniona została wypłata zaległego wynagrodzenia na rzecz pozwanego. Ponieważ powód nie uczynił zadość swemu obowiązkowi, pozwany zmuszony był dochodzić swych praw na drodze sądowej. Zachowanie pozwanego polegające na dochodzeniu należnego mu od powoda świadczenia nie może być

jednakże zakwalifikowane jako naruszenie postanowień § 5 porozumienia łączącego strony, a w związku z tym żądanie przez powoda zapłaty z tego tytułu kary umownej pozostaje bezzasadne.

Dodatkowo zauważyć należy, iż konstrukcja samego porozumienia jednoznacznie wskazuje, iż postanowienie objęte § 7 wprowadzające zakaz występowania przez strony przeciwko sobie z roszczeniami innymi niż wymienione w § 1, § 2 oraz § 6 porozumienia – nie jest obwarowane jakąkolwiek sankcją za jego niewykonanie, a w szczególności nie jest objęte treścią kary umownej wynikającej z § 6 porozumienia, wobec czego okoliczność wytoczenia zasadnego powództwa przeciwko powodowi nie może stanowić podstawy do zasądzenia na jego rzecz kary umownej.

Sąd nie znalazł również podstaw do zasądzenia kary umownej na rzecz powoda w związku ze składaniem przez pozwanego zeznań w charakterze świadka w innych procesach pracowniczych. Okoliczność, iż pozwany był powoływany na świadka w sprawach o zapłatę zaległych wynagrodzeń byłych pracowników (...) Spółki z o.o. z siedzibą w K. pozostawała poza kwestią jego woli. Pozwany z uwagi na pełnioną w przedsiębiorstwie powoda funkcję dyrektora posiadał szczególnie przydatne dla Sądu informacje na temat zasad wynagradzania innych pracowników powodowej spółki i właśnie z tego powodu był istotnym źródłem dowodowym w ramach innych postępowań.

Zauważyć jednocześnie należy, iż zgodnie z treścią art. 261 § 1 kpc nikt nie ma prawa odmówić zeznań w charakterze świadka, z wyjątkiem małżonków stron, ich wstępnych, zstępnych i rodzeństwa oraz powinowatych w tej samej linii lub stopniu, jak również osób pozostających ze stronami w stosunku przysposobienia. Co prawda z § 2 powołanego artykułu wynika, iż świadek może odmówić odpowiedzi na zadane mu pytanie, jeżeli zeznanie mogłoby narazić jego lub jego bliskich, wymienionych w paragrafie poprzedzającym, na odpowiedzialność karną, hańbę lub dotkliwą i bezpośrednią szkodę majątkową albo jeżeli zeznanie miałoby być połączone z pogwałceniem istotnej tajemnicy zawodowej, niemniej wobec niesprecyzowania zakresu klauzul generalnych wpisanych do treści porozumienia (dotyczących niepodejmowania działań naruszających interes spółki i godzących w jej wizerunek) pozwany nie byłby w stanie wykazać, które z pytań zadawanych przez Sąd mogłyby mieć charakter objęty klauzulą poufności.

Sąd podziela w pełni stanowisko pozwanego, zgodnie z którym do przedmiotowo istotnych elementów zastrzeżenia kary umownej zalicza się określenie zobowiązania lub pojedynczego obowiązku, którego niewykonanie lub nienależyte wykonanie rodzi obowiązek zapłaty kary umownej. W każdym jednak razie, ilekroć w umowie zastrzegana jest kara umowna, strony powinny w sposób maksymalnie precyzyjny wskazać tytuł do jej naliczenia, zaś zapisy treściowo niejasne nie mogą podlegać wykładni rozszerzającej.

Nadto Sąd uznał, iż pozwany nie może ponosić konsekwencji finansowych z tytułu składania przez niego zeznań w charakterze świadka w ramach innych postępowań wytoczonych przez pracowników przeciwko byłemu pracodawcy, albowiem strony jako podmioty prawa cywilnego nie mogły treścią porozumienia obwarować zastrzeżenia kary umownej obejmującej zachowanie, które w istocie było zgodne z prawem, dobrymi obyczajami i zasadami współzycia społecznego.

Sąd nie dopatrył się również związku z żądaniem zapłaty na rzecz powoda kary umownej, a podnoszoną przez niego okolicznością, iż pozew pozwanego o zapłatę wynagrodzenia wywołał „lawinę” innych powództw pracowniczych. Powód w żaden sposób nie wykazał, iż pozwany miał jakikolwiek wpływ na decyzje procesowe byłych pracowników spółki. W szczególności powód nie wykazał, by pozwany nakłaniał inne osoby do dochodzenia należnych im świadczeń, mając przy tym na celu godzenie w wizerunek, bądź interesy powoda.

Stosownie do dyspozycji art. 6 k.c. ciężar dowodu w tym zakresie spoczywał na stronie powodowej, albowiem ona wywodziła z tego faktu skutki prawne. W ocenie sądu powód nie sprostował temu obowiązkowi procesowemu, albowiem nie przeprowadził żadnego obiektywnego dowodu potwierdzającego, że pozwany w sposób bezpośredni naruszył interesy i godził w dobry wizerunek powodowej spółki.

Powód wywodził również, iż pozwany naruszył treść łączącego strony porozumienia, albowiem w terminie do dnia 11.03.2011r. nie zwrócił powodowi laptopa firmowego, na którym znajdowały się dane związane z działalnością

powodowej spółki – laptop został zwrócony dopiero w dniu 22.03.2011r. z wyczyszczonym dyskiem twardym, wobec czego nie miał dla powoda żadnego znaczenia.

Zważyć należy, iż z treści porozumienia wynikał obowiązek pozwanego do zwrotu laptopa firmowego w terminie 11.03.2011r. Pozwany na swoją obronę podniósł, iż strony w drodze ustnego porozumienia ustaliły inną datę zwrotu sprzętu. Pozwany nie zaprzeczył powyższej okoliczności, dlatego też Sąd przyjął powyższe twierdzenie za prawdziwe i za zbędne uznał przeprowadzenie w tym zakresie dowodu z przesłuchania stron.

Bez znaczenia w niniejszym procesie pozostaje natomiast okoliczność dotycząca usunięcia przez pozwanego danych ze służbowego laptopa, albowiem w porozumieniu strony nie zastrzegły, aby laptop został zwrócony wraz ze wszystkimi znajdującymi się na twardym dysku danymi użytkownika. Ewentualna szkoda poniesiona przez powoda z tego tytułu powinna być dochodzona w odrębnym procesie. Skoro pozwany zwrócił sprzęt firmowy powodowi w stanie nieuszkodzonym, w uzgodnionym ustnie terminie, to Sąd nie stwierdził, by naruszone zostały postanowienia umowy.

W świetle całokształtu powyższych okoliczności Sąd stwierdził, iż powództwo jako nieudowodnione co do zasady podlegało oddaleniu – o czym orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach procesu orzeczono w punkcie 2 sentencji wyroku, w oparciu o zasadę wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c. Powód przegrał sprawę w całości, dlatego też Sąd nałożył na niego obowiązek zwrotu na rzecz pozwanego kosztów celowej obrony, na które złożyło się wynagrodzenie radcy prawnego w wysokości 2.400 zł (§ 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu /Dz.U.2013.490 j.t./ oraz § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych /Dz.U.2015.1804/) oraz opłata skarbową od dokumentu pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.